Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 23.10.2026
Vår ref: 2025/7039
Deres dato:
Deres ref:

ÅSNES KOMMUNE
Rådhusgata 1
2270 FLISA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Yuliia Malikova, 61 26 60 64

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Flisa tettbebyggelse

Statsforvalteren i Innlandet vedtar med dette tillatelse etter forurensingsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Flisa tettbebyggelse. Vi vedtar samtidig gebyr for Statsforvalterens saksbehandling.

Vedtak om tillatelse og vedtak om gebyr kan påklages av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse. Klagefrist er 3 uker fra orientering om vedtak er mottatt.

Vedtak

Statsforvalteren i Innlandet vedtar med dette tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av avløpsvann og overvann fra Flisa tettbebyggelse. Utslippstillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt. Denne tillatelsen erstatter utslippstillatelse for Flisa tettbebyggelse med tillatelsesnummer 2014.0514.T.

Høring av utkast til tillatelse

Fordi denne saken gjelder oppdatering og skjerping av krav knyttet til et eksisterende utslipp, har ikke utkast til tillatelse vært lagt ut til offentlig gjennomsyn. Utkast til tillatelse ble kun oversendt til Åsnes kommune, med kopi til Vannområde Glomma – Kongsvingerregionen og Innlandet fylkeskommune.

Det kom ikke inn merknader eller kommentarer til utkastet til tillatelse i høringsperioden.

Bakgrunn

Åsnes kommune har en tillatelse fra 2014 til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Flisa tettbebyggelse. Statsforvalteren i Innlandet varslet i juni 2025 at vi ville starte opp arbeidet med å fornye utslippstillatelsen til å inkludere sekundærrensing, og ba Åsnes kommune om å oversende nødvendig informasjon. Informasjonen ble oversendt fra kommunen 8. september 2025.

Avløpsanlegget
Flisa renseanlegg er lokalisert rett sør for Flisa sentrum, langs Glomma som er resipienten for utslippet. Ledningsnettet består av ca. 58 km ledninger, inkludert 0,35 km fellesnett, samt 21 nødoverløp. Renseanlegget er et mekanisk-kjemisk anlegg med god hydraulisk kapasitet.

Tettbebyggelsens størrelse
Flisa renseanlegg håndterer avløp fra bebyggelse i Flisa. Tettbebyggelsens samlede potensielle størrelse var i 2024 beregnet til 5500 pe. Organisk belastning på Flisa renseanlegg var 3503 pe i 2024 og 3986 pe i 2025 ifølge egenkontrollrapportene. Estimert belastning på renseanlegget i 2035 er oppgitt å være ca. 3500 pe.

Med bakgrunn i tettbebyggelsens nåværende og framtidige størrelse setter vi en ramme på **5 500 pe BOF** i den nye utslippstillatelsen.

Lovgrunnlag og myndighet
Utslipp av avløpsvann kan føre til forurensning og reguleres derfor gjennom tillatelser etter forurensningsloven. Det er Statsforvalteren som er forurensningsmyndighet for utslipp av avløpsvann fra tettbebyggelser over 2000 pe, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12 fra KMD. I slike tilfeller reguleres utslippene etter forurensningsforskriften kapittel 14.

I medhold av forurensningsloven § 18 tredje avsnitt, kan tillatelser i alle tilfeller tilbakekalles eller endres når det har gått 10 år etter at den ble gitt. Flisa tettbebyggelses gjeldende utslippstillatelse er fra 2014.

Krav til de store kommunale avløpssystemene fremgår av forurensningsforskriften kapittel 14. Disse kravene er minstekrav som er fastsatt i EUs avløpsdirektiv og tatt inn i norsk lovgivning. Forurensningsmyndigheten kan etter § 11 i forurensningsloven gi tillatelse til virksomhet som kan føre til forurensning og sette vilkår for en slik tillatelse, jf. § 16 i forurensningsloven. Dette innebærer at vi også kan skjerpe kravene dersom vi finner det nødvendig. Normalt vil resipientens tåleevne gi grunnlag for de kravene som blir satt, men hva slags renseteknologi som er tilgjengelig for å begrense forurensningen er også sentralt i vurderingen. Krav om fosforrensing og sekundærrensing ved utslipp til følsomt område fremgår av forurensningsforskriften § 14-6.

Statsforvalteren skal etter § 11 femte avsnitt i forurensningsloven *legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.*

Det er virkningen av tiltaket på det aktuelle stedet som vurderes. Dersom den ansvarlige senere ønsker å flytte anlegget må det gjøres nye vurderinger.

Statsforvalterens vurdering
Vurdering av forurensning fra avløpsanlegget
Fra et avløpsanlegg kan det komme utslipp av renset og urenset avløpsvann. Urenset avløpsvann som slipper ut gjennom overløp på nettet eller ved renseanlegget, og renset avløpsvann som slipper ut fra renseanlegget, er kilder til forurensning av vann og vassdrag. I tillegg er det risiko for luktforurensning, og forurensning med avløpsvann til grunn.

For å sikre god miljømessig håndtering av alt avløpsvann fra Flisa tettbebyggelse og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren krav til miljørisikovurdering og handlingsplaner, avløpsnett,

renseanlegg, utslipp, resipientovervåking m.m. i tillatelsen. Vi gjør oppmerksom på at beskrivelsen av enkelte krav i avsnittene under ikke er uttømmende for kravene i tillatelsesdokumentet.

Krav til rensing og utslipp
Intensjonen med rensing av avløpsvann er å redusere mengden næringssalter og mengden organisk materiale som slippes ut i en vannforekomst. For mye organisk materiale i en vannforekomst kan føre til nedslamming, oksygenmangel eller oksygensvikt. For mye næringssalter kan føre til eutrofiering. For å ivareta Glomma, samt følsomme vannforekomster nedstrøms, skal avløpsvannet fra Flisa tettbebyggelse gjennomgå både fosforfjerning og sekundærrensing.

Fosforrensing
Fosforrensing tilsier en reduksjon i fosformengden i avløpsvann på minst 90 %, jf. forurensningsforskriften § 14-2. I Innlandet fylke har dette kravet vært økt til 95 % for de aller fleste renseanlegg. I tillegg har Fylkesmannen i både gamle Oppland og Hedmark satt krav til maksimal konsentrasjon av fosfor i utslippsvannet, målt som gjennomsnitt over året, men konsentrasjonskravene har vært noe strengere i tidligere Oppland fylke. Statsforvalteren i Innlandet samordner nå kravene for alle renseanlegg i fylket slik at alle får de samme minimumskravene til rensing og utslipp.

Renseeffekten av fosfor og konsentrasjon i utslippet rapporteres inn via de årlige egenkontrollrapportene som kommunen sender til Miljødirektoratet. Erfaringene fra Innlandet fylke er at renseanleggene har en renseteknologi som klarer å redusere fosformengden med minst 95 % og at anleggene klarer en utslippskonsentrasjon på 0,5 mg/l eller lavere. For å redusere belastningen på resipientene mest mulig mener vi derfor det er riktig å sette krav til 95 % fosforrensing og et konsentrasjonskrav i utløpet på 0,5 mg/l eller lavere. Kravene til fosforrensing framgår av punkt 3.2.3 i tillatelsen.

Sekundærrensing
Sekundærrensekravet i forurensningsforskriften § 14-2 innebærer følgende minimumskrav:

- BOF_5: Renseeffekt på minimum 70 % eller en restkonsentrasjon i utløp på maksimum 25 mg O_2/l.
- KOF_{CR}: Renseeffekt på minimum 75 % eller en restkonsentrasjon i utløp på maksimum 125 mg O_2/l.

Sekundærrensekravene skal baseres på enkeltprøver og ikke gjennomsnittsverdier. Med noen unntak, jf. forurensningsforskriften § 14-13, skal alle enkeltprøver oppfylle rensekravet. Rensekravet bestemmes av forurensningsmyndigheten og kan enten være renseeffekt eller konsentrasjon, eller begge deler, jf. tabell 1, vedlegg 1 i avløpsdirektivet, og forurensningsforskriften § 14-13.

Vi mener at kravet om renseeffekt på alt avløpsvann gir god sikkerhet for at utslippet av organisk materiale og fosfor holdes lavt. Det er et mål at utslippet av organisk stoff og fosfor skal være så lavt som mulig og at rensingen skal være stabil. Renseeffekt-kravet sikrer at dere må holde kontroll på innløpskonsentrasjonene og gir et insentiv til å unngå for mye fremmedvann inn til renseanlegget. For tynt innløpsvann vil være vanskelig å rense godt nok. For å unngå store variasjoner i utslippet av organisk materiale stiller Statsforvalteren også krav til maksimumskonsentrasjoner i enkeltprøver, jf. forurensningsforskriften § 14-13.

Biologisk avløpsbehandling og bruk av biologisk slam
For å oppfylle kravet til sekundærrensing og bruk av beste tilgjengelige teknikk (BAT) har Fylkesmannen i Innlandet i brev av 4.12.19 varslet at det bør etableres biologisk rensetrinn ved alle kommunale avløpsrenseanlegg som reguleres etter kapittel 14 i forurensningsforskriften og har utslipp til følsomt område. Flisa renseanlegg er ett av renseanleggene som har utslipp til følsomt område og som ikke har biologisk avløpsrensing.

Biologisk behandling av avløpsvannet har flere fordeler. Dette reduserer utslippene av lett nedbrytbart organisk stoff, noe som igjen reduserer risikoen for oksygenunderskudd i resipienten. Videre vil biologisk behandling kunne gi bedre nedbryting av organiske miljøgifter, syntetiske hormonhermere og medikamentrester. I tillegg har fosfor i biologisk slam langt bedre plantetilgjengelighet enn fosfor i kjemisk slam.

Verdens fosforreserver er en begrenset ressurs, og det må være et viktig mål å gjenvinne og utnytte plantetilgjengelig fosfor i biologisk slam best mulig til gjødslingsformål. Fosfor i kjemisk felt slam bindes sterkt i kjemiske komplekser. Samtidig er det risiko for at kjemisk slam i tillegg binder jordas eget fosfor, og gjør det mindre tilgjengelig for opptak i planter. Hvis mulig bør det derfor tilstrebes at biologisk og kjemisk slam behandles separat, forutsatt at slik behandling kan etableres uten urimelige kostnader.

Statsforvalteren setter ikke krav til hvilken teknologi kommunens renseanlegg skal benytte for å rense avløpsvann tilstrekkelig. Dette er vurderinger som kommunen selv må gjøre på bakgrunn av økonomi og miljø og hva som er beste tilgjengelig teknologi.

Dokumentasjon av utslipp og rensegrad

Dere må dokumentere rensegrad og utslipp til resipienten. Det skal tas representative prøver av tilført avløpsvann og av renset avløpsvann. Prøvene skal tas over samme tidsperiode og skal tas med jevne mellomrom, jf. forurensningsforskriften § 14-10. Med jevne mellomrom menes det at tidspunktet for prøvetaking fordeles jevnt over året og ulike ukedager. I tillegg må prøvetakingen fange opp maksuka(-ukene) gjennom året. Prøvetakingen skal også være i tråd med forurensningsforskriften § 14-11.

Utslipp via overløp ved renseanlegget skal regnes med i rensegraden. Utslipp oppstrøms renseanlegget skal regnes med i ledningsnettets virkningsgrad, men ikke i renseeffekt. Dette er i henhold til rapporteringskrav fra EU.

Analyseparametere og antall prøver

For å dokumentere avløpsanleggets utslipp skal det tas 24 inn- og utløpsprøver i året ved Flisa renseanlegg. Dette er et større antall prøver enn det som står som minimum i forurensningsforskriften § 14-11 og en skjerping av dagens krav, men vi mener at 12 årlige prøveuttak er for lite til å fange opp variasjonene i tilførslene til anlegget godt nok. Alle prøver skal analyseres for tot-P, KOF_{CR}, BOF_5, og tot-N. Det stilles ikke krav til rensing av nitrogen, men det er behov for bedre kunnskap om hvor mye nitrogen som tilføres anlegget, og hvor stort nitrogenutslippet er fra Flisa renseanlegg.

Krav til analyseparametere og antall prøver fremgår av tabell 4 i tillatelsen.

Resipientovervåkning

Det er vanlig praksis at Statsforvalteren stiller krav til forurenser om overvåking av vannmiljøet. Selv om resipientovervåking ikke er et forskriftsfestet krav, er intensjonen i avløpsdirektivet likevel at alle anlegg skal overvåke vannforekomster som belastes med avløpsutslipp. Derfor setter Statsforvalteren krav til at alle avløpsanlegg skal drive regelmessig overvåking av resipientene. Statsforvalteren inkluderer krav til dette i tillatelsen, med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Overvåkingen skal ha som hensikt å dokumentere effekten av utslippet av avløpsvann og overløp til **alle** aktuelle resipienter. Dere må lage et risikobasert overvåkingsprogram der alle aktuelle resipienter inngår. Overvåking skal følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen bør så langt det er mulig samordnes med eventuelle overvåkingsprogram etter vannforskriften (se nedenfor). Overvåkingsprogrammet skal legges fram for Statsforvalteren innen 31.12.2027.

I tillegg til overvåkingen etter forurensningsloven må Åsnes kommune også ved behov bidra til å overvåke hvordan virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomstene nedstrøms, for å avdekke om utslippene fører til forringelse eller at miljømål ikke kan oppnås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18.

Resultater av begge typer overvåking skal rapporteres årlig til Statsforvalteren og registreres i databasen Vannmiljø. Se punkt 7.3 og 7.4 i tillatelsen.

Konsekvenser av fremtidige klimaendringer

Forventede klimaendringer innebærer en betydelig økt nedbørintensitet og avrenning mot siste halvdel av dette hundreåret. Det må kartlegges og analyseres hvilke konsekvenser og mulige driftsproblemer dette kan få for avløpsanleggene. Uten tiltak kan man forvente at problemer knyttet til innlekk av fremmedvann forsterkes. Tillatelsen er det derfor satt krav til at Åsnes kommune må gjennomføre en miljørisikoanalyse og planlegge tiltak for å redusere mengden fremmedvann.

Forholdet til vannforskriften

Etter vannforskriften § 4 skal tilstanden i overflatevann vernes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Utslippet fra Flisa renseanlegg skal fortsatt gå til Glomma (vannforekomst id: 002-105-R Glomma Flisa-Kongsvinger) med samme utslippspunkt om i dag. Glomma er klassifisert med moderat økologisk potensial som følge av biologiske klassifiseringsdata, mens kjemisk tilstand er vurdert som dårlig som følge av høye konsentrasjoner av PFOS i bunnsedimenter.

Flisa renseanlegg har ikke tidligere hatt krav om sekundærrensing. Men de årlige egenkontrollrapportene for Flisa renseanlegg viser at anlegget de siste årene i hovedsak har oppfylt kravene til BOF_5 og KOF_{CR}. Renseanlegget klarte ikke kravet om 95 % årlig fosforfjerning i 2023 og 2024, men har ligget rett under kravet. Anlegget har likevel holdt seg innenfor konsentrasjonskravet for fosfor. Ifølge egenkontrollrapporten for 2025 ble det oppnådd 96 % fosforfjerning, og anlegget oppfylte dermed kravet om 95 % årlig fosforfjerning.

Vår samlede vurdering er at det ikke forventes at utslippet fra Flisa renseanlegg vil forringe tilstanden i Glomma. Oppdatert utslippstillatelse har samme utslippsramme som tidligere, og det er

ikke forventet vekst i tettbebyggelsen. Vi har vurdert tiltaket opp mot vannforskriften § 12 og konkludert med at bestemmelsen ikke kommer til anvendelse i denne saken.

Forholdet til naturmangfoldloven

Etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter en vurdering med tanke på kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnad bæres av den ansvarlige.

Den oppdaterte tillatelsen gjelder et allerede eksisterende utslipp til Glomma, utslippets forventede virkning på vannkvaliteten er redegjort for, og det stilles krav til overvåking. Statsforvalteren mener derfor at det ikke er nødvendig å hente inn ny kunnskap om utslippets virkning på naturmiljøet utover dette.

Statsforvalteren mener at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere tiltaket etter prinsippene i naturmangfoldloven er tilstrekkelige, jf. § 8, og føre-var prinsippet (§ 9) kommer derfor ikke til bruk. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 10-12 (økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnader for å begrense skader på naturmangfold og miljø skal bæres av tiltakshaver, og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) ligger til grunn sammen med andre vurderinger for at Statsforvalteren gir tillatelse til utslipp.

Konklusjon

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 tredje avsnitt vedtar Statsforvalteren i Innlandet med dette tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av avløpsvann og overvann fra Flisa tettbebyggelse. Tillatelsen stiller tydeligere krav enn tidligere til kommunens internkontroll og avløpsarbeid, samt krav om å overholde sekundærrensekravene ved Flisa renseanlegg.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelser etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi vedtar et gebyr på **94 600 kr** for vårt arbeid med utslippstillatelsen. Dette tilsvarer gebyrsats 5 i forurensningsforskriften § 39-4.

Klagerett

Vedtak om tillatelse og vedtak om gebyr kan påklages av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse jf. forvaltningsloven § 28. Klagefrist er 3 uker fra orientering om vedtak er mottatt. En eventuell klage bør være skriftlig og begrunnet. Klagen skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Innlandet. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. Gebyret som er fastsatt ovenfor skal likevel betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar en klage på gebyr til følge vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Yuliia Malikova
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Glomma-Kongsvingerregionen vannområde			
INNLANDET FYLKESKOMMUNE	Postboks 4404	2325	HAMAR

Statsforvalteren
i Innlandet

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Flisa tettbebyggelse i Åsnes kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av *lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6* (forurensningsloven), § 11 jf. § 16, og endret i medhold av § 18 § 22 og § 40, og *forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 14-4 og *forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften).

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fra Åsnes kommune av 08.09.2025 samt virksomhetens års- og egenkontrollrapporter. Denne tillatelsen erstatter eksisterende utslippstillatelse for Flisa tettbebyggelse (2014.0514.T).

Tettbebyggelse	Flisa
Ansvarlig enhet	Åsnes kommune sentraladministrasjonen
Adresse	Rådhusgata 1
Postnummer	2270
Poststed	Flisa
Org. nummer	874602922
NACE-kode og bransje	84.110 - Generell offentlig administrasjon

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Arkivreferanse
2026.0521.T	3418.0037.01	2025/7039

Tillatelse gitt første gang:	**Tillatelse sist revidert i medhold av forurensningsloven § 18 tredje ledd**	**Tillatelse sist endret:**
13.12.2006	23.10.2026	23.10.2026
Tore Pedersen avdelingsdirektør		Yuliia Malikova rådgiver

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring

Innhold

1. Rammer for tillatelse 5
1.1 Omfang 5
1.2 Oversikt over krav med frister 6
2. Generelle vilkår 6
2.1 Utslippsbegrensninger 6
2.2 Plikt til å holde grenseverdier 6
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig 7
2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold 7
2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare 7
2.6 Plikt til internkontroll 7
2.6.1 Krav om miljørisikovurdering 7
2.7 Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet 8
2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning 9
2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg 9
3. Utslipp til vann 9
3.1 Krav til avløpsnettet 9
3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann 9
3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett 9
3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnettet 10
3.1.4 Krav til utslipp via overløp 10
3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnettet 10
3.2 Krav til rensing av avløpsvann 11
3.2.1 Generelt 11
3.2.2 Oversikt over renseanlegg 11
3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Flisa renseanlegg 11
3.2.4 Utslippspunkt for renseanlegg og overløp 13
3.2.5 Påslipp 14
4. Utslipp til luft 14
4.1 Generelt 14
4.2 Lukt fra punktkilder 14
4.3 Utslipp av klimagasser 14
5. Avfall og avløpsslam 14
5.1 Generelle krav til avfall 14
5.2 Håndtering av avløpsslam 15
6. Akutt forurensning - forebyggende tiltak, varsling og beredskap 15

6.1 Forebyggende tiltak 15
6.2 Beredskapsanalyse 15
6.3 Beredskapsplan 15
6.4 Beredskapsetablering 16
6.5 Øving av beredskap 16
6.6. Varsling av akutt forurensning 16
7. Resipientovervåking 16
7.1 Overvåking etter forurensningsforskriften 16
7.2 Overvåking etter vannforskriften 16
7.3 Rapportering av overvåkingsresultater 17
7.4 Registrering i Vannmiljø 17
8. Energi 17
8.1 Energistyringssystem 17
8.2 Utnytting av overskuddsenergi 17
9. Substitusjon av kjemikalier og råstoff 17
10. Tilsyn 18
11. Krav til rapportering 18
11.1 Årlig egenkontrollrapportering 18
11.2 Årlige vurderinger av driftsforhold 18
Oversikt over utvalgte, sentrale faguttrykk i tillatelsen 19

1. Rammer for tillatelse

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder mottak, transport, rensing og utslipp av alt avløpsvann fra Flisa tettbebyggelse i Åsnes kommune på inntil **5 500 BOF** personekvivalenter (pe) i maksuke. Tillatelsen omfatter også mottak av septikslam.

Alle tettbebyggelser som er knyttet til samme renseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, blir regnet som en tettbebyggelse, jf. forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Dere skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet som BOF_5 etter NS 9426 eller annet). Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som fører med seg økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelses geografiske utbredelse og utslippsstørrelse oppdateres.

Dere plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (BOF_5 pe) av avløpsvann i maksuke fra tettbebyggelsen før slike endringer som nevnt over blir realisert.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i Flisa renseanlegg sin hydrauliske kapasitet, som beskrevet i Åsnes kommunes tilbakemelding på varsel om ny tillatelse datert 08.09.2025. Det er gjort en beregning av potensielt utslipp fra tettbebyggelsen etter NS 9426[1] for 2024 og 2025, samt en vurdering av forventet maksimal belastning på renseanlegget i 2035. Tallene er sammenfattet i tabellen under, sammen med faktisk belastning på renseanlegget i 2024 og 2025, for å synliggjøre hvilke utslippsforhold som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt:

Tabell 1 Kapasitet og belastning ved Flisa renseanlegg, samt beregnet størrelse på Flisa tettbebyggelse

Hydraulisk kapasitet Flisa RA		8100 pe
Tettbebyggelsens beregnede størrelse (2024)		5500 pe
Organisk belastning	2024	3503 pe
	2025	3986 pe
	2035	3500 pe (estimert)

[1] Det skal her tas utgangspunkt i den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastningen i BOF_5 (pe) til avløpssystemet som oppstår i den uka i året med høyest belastning. Utregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid.

1.2 Oversikt over krav med frister

Tabell 2 Krav med spesifikke frister satt i tillatelsen

Tiltak	Frist	Referanse
Oppdatere miljørisikovurdering for det samlede avløpssystemet	Årlig	2.6.1
Oversendelse av ny/oppdatert helhetlig handlingsplan for avløpssystemet	31.12.2027	2.7
Utarbeide/oppdatere tiltaksplan for å redusere tilførsler av overvann og annet fremmedvann til avløpssystem, samt vurdere behov for rensing av forurenset overvann	31.12.2027	3.1.3
Innføre systematisk kartlegging av utlekking fra ledningsnettet	31.12.2027	3.1.5
Dokumentere årlige utslippsmengder fra overløp	31.12.2027, deretter årlig	3.1.4, 11.2
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking	Kontinuerlig	3.1.5
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utslipp fra overløp og innlekking av fremmedvann	Kontinuerlig	3.1.4, 3.1.3
Dokumentere ledningsnettets virkningsgrad	31.12.2027, deretter årlig	3.1.5, 11.2
Sende inn forslag til overvåkingsprogram	31.12.2027, deretter hvert 3. år	7.1 og 7.2
Rapportere driftsdata og vurdering av drifta som vedlegg til Altinn-skjema	Årlig innen 1.3.	7.3 og 11.2
Legge inn overvåkingsdata i VannNett	31.12.2028, deretter hvert 3. år	7.4
Rapportere avløpsdata til forurensningsmyndighetene via Altinn	Årlig innen 1.3.	11.1

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofieringssituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er kommet fram i forbindelse med saksbehandlingen eller må regnes for å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble gjort.

2.2 Plikt til å holde grenseverdier

Alle grenseverdier skal holdes innenfor de fastsatte midlingstidene jf. vilkår 3.2.3 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriften § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra det som følger av normal drift i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, medregnet utslipp til luft og vann, støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene blir holdt innenfor fastsatte utslippsgrenser plikter dere å redusere utslippene så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, holdes ved like og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og kapasitet blir holdt ved lag og er stabil også ved variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal dere sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter dere å sette i verk de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Dere skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Innlandet om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i kapittel 6 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Dere plikter å etablere internkontroll for avløpsvirksomheten i samsvar med gjeldende forskrift om dette[2]. Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten holder kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven[3] og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for avløpsvirksomheten. Dere plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Dere plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Dere skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering for det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en kritisk gjennomgang av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktet utslipp eller fare for forurensning. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes.

---

[2] Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

[3] L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven)

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påslipp etter forurensningsforskriften kapittel 15 og 15 A
- Kritiske punkt på avløpsnettet
- Kritiske punkt på renseanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriften § 4 om mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for miljøskadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Tiltakene skal være knyttet til en ansvarlig person eller stilling, og tiltakene skal ha en frist for gjennomføring.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplaner skal evalueres minst en gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Dere skal ha en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, inkludert kriterium for oppdatering av vurderingene.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen.

2.7 Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet

Dere skal sørge for å identifisere behovet for vedlikehold, fornyelse og utbygging av ledningsnett, pumpestasjoner og renseanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann både på kort og lang sikt. Dere plikter videre å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, slik at identifiserte behov for tiltak og andre krav i denne tillatelsen kan gjennomføres som planlagt. Hvordan dere skal løse dette i praksis innenfor fastsatte frister, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Innlandet gjennom oversendelse av en helhetlig handlingsplan for avløpsområdet (Temaplan avløp, Hovedplan avløp e.l.) innen 31.12.2027.

Gjennom handlingsplanen skal dere se tiltak, mål og prioriteringer i sammenheng med annen planlegging i kommunen. Planen skal resultere i utarbeidelse av konkrete tiltaksplaner, som igjen skal avspeiles i en plan for årlig gjennomføring av tiltak. Hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor gjeldende og kommende økonomiplanperiode skal gå tydelig fram av handlingsplanen.

Dere skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

Som en del av den årlige vurderingen, skal dere vurdere om den etablerte behandlingskapasiteten for kommunalt avløpsvann står i forhold til beregnet potensielt utslipp fra tettbebyggelsen og med vedtatte planer om utbygging. Dette for å sikre at behovet for økt oppsamlings- og

behandlingskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av boliger, hytteområder eller næringsvirksomhet[4].

Dersom vurderingen viser at behandlingskapasiteten ikke er tilstrekkelig, skal dere presentere en konkret plan for å øke behandlingskapasiteten og sikre framtidig finansiering før etablering av ny bebyggelse gjennomføres.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Dere skal ha kjennskap til, og kunne dokumentere skriftlig, i hvilken grad renseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke sårbare naturtyper eller områder som blir brukt av sårbare arter.

Det må vises særlig varsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Kommunen må gjøre seg kjent med aktuelle lovkrav som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Dersom renseanlegg er planlagt nedlagt eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal dere gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning kan ikke startes før Statsforvalteren i Innlandet har gitt midlertidig unntak fra gjeldende rensekrav. Søknader om unntak fra gjeldende rensekrav må sendes Statsforvalteren i Innlandet i god tid før tiltak skal gjennomføres.

3. Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnettet

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Avløpsvannet fra nye bygninger skal knyttes til offentlig avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningsloven.

Dere skal utarbeide planer for trinnvis økt tilknytning for eksisterende bygninger der tilknytningsgraden er lavere enn 98 %. Planene skal inngå i den helhetlige handlingsplanen for avløpsområdet. [5]

Dere skal til enhver tid ha oversikt over utbygginger og tilkoplinger som medfører endring av det tettbygde områdets sin samlede utbredelse og størrelse (pe).

Dere må holde dere oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelige teknikker for å begrense utslipp.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett

Dere skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnettet med kummer, pumpestasjoner m.v. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Fornyelsesprogrammet skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

---

[4] Næringsvirksomhet: næringsvirksomhet som vil innebære økt belastning på kommunens oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann, som påslipp fra hotellvirksomhet og næringsmiddelindustri.

[5] Basert på nasjonale mål for vann og helse, som sier minst 98 % tilknytningsgrad pr. rensedistrikt.

Ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som ledningsnettet fornyes.

3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnettet

Dere skal innen 31.12.2027 ha laget en plan for å redusere mengden fremmedvann som blir tilført ledningsnettet. Planen skal inkludere en plan for trinnvis separering av avløpsnett for overvann og sanitært avløpsvann der dette er aktuelt.

Gjennomføring av tiltak for å redusere tilførsler av overvann og annet fremmedvann til avløpsnettet må ses på som første skritt i tiltak for å bedre renseløsningen for avløpsvann.

I områder der separate overvannsnett mottar forurenset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres som en del av nevnte plan.

Utslipp av avløpsvann via overvannsnettet er ikke tillatt.

3.1.4 Krav til utslipp via overløp

Dere skal ha oversikt over alle utslipp av urenset avløpsvann via overløp direkte til resipient. Slike utslipp er uønsket.

Samlet utslipp via regnvannsoverløp skal ikke overstige 2 % over året innen 2030. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

Dere skal som del av deres helhetlige handlingsplan for avløpsområdet, lage en plan for å redusere alle utslipp via overløp og vurdere muligheter for å etablere utjevningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. pkt. 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. der utslippene kan representere en miljø- eller helsefare.

Hvor lenge det enkelte regnvannsoverløp er i bruk, skal registreres og samlet utslippsmengde skal beregnes. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Miljødirektoratet.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Dere skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks blir oppdaget, og utbedret innen 24 timer. Rutiner for dette skal gå fram av internkontroll og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfellene der dette likevel kan bli nødvendig og kan føre til brukerkonflikter, skal Statsforvalteren i Innlandet varsles på forhånd.

Det er ikke tillatt å etablere driftsoverløp på spillvannførende ledning.

3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnettet

Dere skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urenset avløpsvann fra ledningsnettet.

Virkningsgraden til avløpsnettet, det vil si hvor stor del av forurensningsmengden som kommer fram til renseanlegget, skal dokumenteres jevnlig og vise utviklingen for kommunen over tid. Dette skal

gjøres ved at de ulike kildene til tap blir beregnet eller vurdert kvalitativt. Virkningsgraden bør brukes som en indikator for hvor godt avløpsnettet fungerer som et transportsystem for avløpsvannet fra der det har oppstått og fram til behandling.

Oppdatert dokumentasjon skal sendes Statsforvalteren i Innlandet innen 31.12.2027.

Utslipp på grunn av feil ved ledningsnettet, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden med mer enn 3 % over året.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippsstørrelse, skal oppfylle samme minimumskrav til rensing, uavhengig av dimensjonerende kapasitet og teknologi ved renseanleggene. Dette gjelder også for private avløpsanlegg over 50 pe som ikke er knyttet til Åsnes kommune sitt avløpsnett. Kontrollkravene skal likevel tilpasses det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte renseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpede krav satt med hensyn til resipienten og bruken av denne.

3.2.2 Oversikt over renseanlegg

Renseanlegg innenfor tettbebyggelsen og som er omfattet av denne tillatelsen, går fram av Tabell 3.

Oversikten gir informasjon om faktisk belastning på tillatelsestidspunktet og type renseprosess ved anlegget.

Tabell 3: Renseanlegg innenfor Flisa tettbebyggelse

Navn på renseanlegg	Tilført belastning i BOF (pe) i 2025	Renseprosess
Flisa renseanlegg	3986	Mekanisk/kjemisk

Renseanlegget skal utformes slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Flisa renseanlegg

<u>Generelt</u>

Utslippsparametere, tilhørende grenseverdier, minimum antall prøver og midlingstid, er satt inn i tabellen under (tabell 4). Avlastning fra overløp på renseanlegget er inkludert i rensekravene. Prøvetakingen skal være i tråd med forurensingsforskriften §§ 14-10 og 14-11.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved renseanlegget skal regnes med i rensegraden for anlegget. Utslipp via overløp på et tidligere tidspunkt skal regnes med i ledningsnettets virkningsgrad, men ikke i renseeffekten. Dette samsvarer med rapporteringskrav fra EU.

Rensekrav
Renseanlegg i Flisa tettbebyggelse skal minst oppfylle kravene til sekundærrensing jf. § 14-2 b) i forurensningsforskriften. I tillegg skal anlegg oppfylle krav til minst 95 % fosforfjerning.

Eventuelle andre avløpsanlegg i tettbebyggelsen som tidligere har vært regulert etter kapittel 13 i forurensningsforskriften, skal oppfylle de samme kravene til sekundærrensing og fosforfjerning senest innen 5 år.

Krav om måleprogram
Som et ledd i driftskontrollen skal det fastsettes et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset anleggets størrelse, medregnet utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av Åsnes kommunes internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal omtale de forskjellige stegene i målingene og grunngi valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslipp gjennom hele året ved normale driftsforhold. Det er viktig at måleprogrammet omfatter antatt maksuke for belastning på renseanlegget og perioder med overløp. Minimum antall prøver går fram av forurensningsforskriften § 14-11, men antallet er økt blant annet for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må strykes på grunn av unormale driftsforhold, skal dette kompenseres ved at det tas ut en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres, jf. kravene i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av et laboratorium som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt som mulig. Dersom slike standarder ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

Dersom Åsnes kommune ønsker å analysere på andre parameterer enn BOF_5 og KOF_{CR} må dette avklares med Statsforvalteren i forkant. Et krav vil da være at det er påvist høy statistisk korrelasjon mellom ønsket parameter og parameteren utslippskontrollen søkes basert på.

Flisa renseanlegg

Tabell 4: Flisa renseanlegg: Utslippsparameter, krav til renseeffekt og metode

Utslippsparameter	Krav	Antall prøver
Total fosfor (tot-P)	Årlig gjennomsnitt: Minst 95 % reduksjon av fosfor. Årlig gjennomsnitt: Maksimalt 0,5 mg/l fosfor i utløp.	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år.
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	Enkeltprøver: Minimum 70 % reduksjon av BOF_5 Eller Ikke overskride 25 mg O_2/l. Ingen enkeltprøver skal overskride 50 mg O_2/l	24 døgnblandprøver per år. 21 av 24 døgnblandprøver må overholde rensekravene.
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{CR})	Enkeltprøver: Minimum 75 % reduksjon av KOF_{CR} Eller Ikke overskride 125 mg O_2/l. Ingen enkeltprøver skal overskride 250 mg O_2/l.	24 døgnblandprøver per år. 21 av 24 døgnblandprøver må overholde rensekravene.
Total nitrogen (tot-N)	Dokumentasjon av tilførsler og utslipp. Konsentrasjoner og mengder.	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år.

3.2.4 Utslippspunkt for renseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig og slik at brukerinteresser ikke blir påvirket.

Tabell 5: Utslippspunkt for Flisa renseanlegg

Utslippspunkt	Koordinater X (UTM sone 33)	Koordinater Y (UTM sone 33)	Resipient
Glomma	336715	6721427	Glomma

3.2.5 Påslipp
Påslipp til kommunalt ledningsnett skal ikke redusere mulighetene for å overholde utslipps- og rensekrav satt i denne tillatelsen eller i forurensningsforskriften. Påslipp skal heller ikke redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet i medhold av gjødselvareforskriftens krav.

Dere skal ha oversikt over virksomheter som kan utgjøre en risiko for avløpssystemet jf. forurensningsforskriften § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak.

4. Utslipp til luft

4.1 Generelt
Lukt skal være en driftsparameter for hele avløpssystemets samlede virksomhet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnretninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Dere skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduserende tiltak.

Før bygging av nye anlegg og komponenter (pumpestasjoner, kummer, uteareal og ledninger) må dere vurdere mulige kilder til lukt, og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Dere skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder
Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulemper blir effektivt forebygd.
Beregnet luktemisjon fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager mv. skal ikke overskride 2 ouE/m^3 som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

4.3 Utslipp av klimagasser
Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig.

5. Avfall og avløpsslam

5.1 Generelle krav til avfall
Dere plikter så langt det er mulig å unngå at det blir dannet avfall som følge av virksomheten. Innhold av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses i størst mulig grad.

Dere plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i samsvar med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og avfallsforskriften[6].

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak.

[6] Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Ved bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredt til miljøet.

5.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam mener en her den faste fraksjonen som blir felt ut ved renseprosesser i renseanlegg, og der ristgods er fjernet i forkant. Septikslam er bare inkludert dersom dette slammet er levert til renseanlegg i forkant av renseprosessene og omfattet av tillatelsesrammen.

Dere skal ha oversikt over hvilke mengder råslam og avløpsslam som oppstår i renseanlegget, hvilken kvalitet slammet har, og slammets videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for renseanlegget.

Avløpsslam som ikke behandles på stedet, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg. Avløpsslam som ikke overholder kravene i gjødselvareforskriften[7] og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpsslam.

Mellomlagring av avløpsslam skal skje i samsvar med krav gitt i en eventuell egen tillatelse for slambehandling.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

6. Akutt forurensning - forebyggende tiltak, varsling og beredskap

6.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter dere å sette i verk de tiltakene som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Dere plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen.

6.2 Beredskapsanalyse

Med bakgrunn i miljørisikovurderingen skal dere utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som står igjen etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal dere utarbeide og grunngi

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

6.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av internkontrolldokumentasjonen.

---

[7] Forskrift om produksjon, omsetning og import av gjødselvarer av organisk opphav og visse uorganiske gjødselvarer (gjødselvareforskriften) av 29.01.2025, nr. 116.

Beredskapsplanen skal som et minimum omtale den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr, og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenario. Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne vises fram ved behov.

6.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

6.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øving minst en gang per år. Det skal utarbeides klare mål for øvingen, inkludert mål for responstid. Øvingen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

6.6. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i medhold av gjeldende forskrift[8].

Internkontrollen skal inneholde en kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø.

Ved aktuelle hendelser skal Statsforvalteren informeres.

7. Resipientovervåking

7.1 Overvåking etter forurensningsforskriften

Dere skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra renseanlegg og overløp til alle aktuelle vannforekomster i medhold av et risikobasert overvåkingsprogram.

Overvåking skal gjennomføres med et intervall på maksimalt 3 år og samordnes så langt det er mulig med eventuell overvåking etter vannforskriften. Overvåkingsprogrammet skal omfatte Glomma og eventuelle andre aktuelle vannforekomster, og legges fram for Statsforvalteren for eventuelle merknader innen 31.12.2027.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endrer seg, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet som omfatter målepunkt, parametere og/eller frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

7.2 Overvåking etter vannforskriften

Dere skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten og bekrefte om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann.

[8] Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Dere skal i samarbeid med nødvendig fagekspertise og eventuelle andre påvirkere utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Overvåkingsprogrammet/-ene skal forelegges Statsforvalteren til orientering innen 31.12.2027.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann. Programmet skal vise og begrunne hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Ved behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes Statsforvalteren senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endrer seg, kan Statsforvalteren i Innlandet pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet som omfatter målepunkt, elementer og/eller frekvens.

7.3 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultatene fra overvåking etter forurensningsforskriften skal drøftes, og konklusjoner om påvirkning av resipienten skal presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs egenkontrollrapportering.

7.4 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data skal rapporteres på Vannmiljø sitt importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i samsvar med kodeverket i Vannmiljø finnes på Kodeverk (miljodirektoratet.no).

8. Energi

8.1 Energistyringssystem

Dere skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan settes i verk for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Energistyringssystemet skal inngå i internkontrollen.

8.2 Utnytting av overskuddsenergi

Dere skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre virksomheten kan sannsynliggjøre at dette ikke er teknisk mulig, er begrenset av konsesjoner eller fører med seg urimelige kostnader.

9. Substitusjon av kjemikalier og råstoff

Med kjemikalier mener vi her kjemiske stoffer og stoffblandinger som blir brukt i virksomheten. Slike kjemikalier kan for eksempel være fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannslokkingsmiddel m.m.

For kjemikalier som blir benyttet på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal dere dokumentere at det er gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkter m.m.

Dere plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Dere skal gjøre en kontinuerlig vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø av de kjemikaliene som blir brukt, og av om det finnes alternativer. Der bedre alternativer finnes, plikter dere å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.[9]

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de oppfyller kravene i REACH-regelverket[10] og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

10. Tilsyn

Dere plikter jf. forurensningsloven § 50, å la representanter for Statsforvalteren i Innlandet føre tilsyn med anleggene.

11. Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

Dere skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet **innen 1. mars hvert år**. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årlige vurderinger av driftsforhold

Dere skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking, med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Data som blir rapportert i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva dere selv finner formålstjenlig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

Følgende temaer skal inngå i vurderingene:

- Hvordan gjennomførte oppgraderinger siste kalenderår og planlagte endringer av avløpsnettet bidrar til å etterkomme kravene i tillatelsen og delmål i temaplan/hovedplan avløp med tilhørende handlingsplaner.
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. virkningsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlastet for overløp, samt utregning av innlekking og utlekking.
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann inkludert større separeringstiltak og forventet og registrert effekt av tiltakene.
- Hvordan renseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av rensekrav. Videre skal det redegjøres for trender for rensing og driftsstabilitet.
- Eventuelle brudd på tillatelsen skal kommenteres særskilt for vilkår 3.2.3 med forslag til korrigerende tiltak.
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåkingen jf. formål med overvåkinga omtalt i vilkår pkt. 7.1 og 7.2.
- Nytt/oppdatert måleprogram skal legges ved til orientering.
- Status for risikovurderinger og oppfølging.

[9] Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

[10] Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensing av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet, inntil denne rapporteringen eventuelt blir integrert i skjema for egenkontrollrapportering.

Oversikt over utvalgte, sentrale faguttrykk i tillatelsen

Faguttrykk	**Forklaring**
Tettbebyggelse	Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger med minst 5 hus. I tillegg blir flere tettbebyggelser regnet som en tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser blir samlet opp og ført til et felles renseanlegg eller utslippssted. Definisjonen gjelder alle typer hus, både boliger, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg osv.
Utslippsstørrelse for en tettbebyggelse	Tettbebyggelsens maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF_5 (pe) som oppstår i maksuke.
Maksuke	Den uka i året med høyest forventet belastning av avløpssystemet. Maksimal, gjennomsnittlig ukesbelastning i BOF_5 (pe) til det avløpssystemet som blir regulert i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning.
Tettbebyggelsens beregnede potensielle utslipp av avløpsvann i maksuke	Den beregnede, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastningen i BOF_5 (pe) til det avløpssystemet som er regulert i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid. Tillatelsen bør vurderes på nytt etter 10 år.
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som blir felt ut ved rensing i et konvensjonelt renseanlegg for avløpsvann, og der ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner.
Råslam	Råslam er ubehandlet avløpsslam. Fortykning og avvanning av råslam er forbehandlinger som skjer på renseanlegget for å kunne redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som er en naturlig del av driften av et avløpsrenseanlegg og som ikke ses som avfallsbehandling (Kilde: Miljødirektoratet)
Septikslam	Septikslam er et samlebegrep for avløp som kommer fra slamavskillere, septiktanker, tette tanker og lignende, og som kan ha et vanninnhold på 95-99 % (Kilde: Paulsrud i Vann nr. 4/1982). Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. Septikslam defineres som en form for avløpsvann (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard)
Overløp	Arrangement for bortleding eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan

	også brukes om den vannmengden som blir ledet bort/målt. (Kilde: Vannordboken).
Driftsoverløp/regnvannsoverløp	Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet blir overskredet. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard, Norsk Vann, 2012.)
Nødoverløp	Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som blir brukt av sikkerhetshensyn. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)
Fremmedvann	Fremmedvann blir brukt om det vannvolumet som blir tilført avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann.
Virkningsgraden til avløpsnettet	Vil si hvor stor del av forurensningsmengden som kommer fram til renseanlegget (og ikke går tapt på veien).
Blandprøve	Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten et døgn eller en uke.
Ukeblandprøve	Er en blandprøve tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks sju påfølgende døgn.
Prøvetaking	Prøvetaking er uttak av en representativ prøve og all håndtering av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er levert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Akkreditering er en offisiell godkjenning av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre bestemte oppgaver i samsvar med bestemte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at hver enkelt virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.